ЕКОНОМІЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

ЕКОНОМІЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

Колективна монографія

Харків 2020

УДК 330.131

Рекомендовано Науково-технічною радою
Харківського національного університету радіоелектроніки
(протокол №11 від 19.11.2020)

Рецензенти

Труніна І. М., доктор економічних наук, професор, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського.

Тульчинська С. О., доктор економічних наук, професор, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Бєлікова Н. В., доктор економічних наук, доцент, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України.

ISBN 978-966-659-289-0

Економічні та безпекові виклики сучасного бізнес-середовища: колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Т. В. Полозової. Харків: ХНУРЕ, 2020. 448 с.

Монографію присвячено дослідженню проблем господарювання економічних агентів на всіх рівнях управління та питанням забезпечення економічної безпеки діяльності окремих підприємств, галузей, регіонів та країни в цілому. Монографія є результатом теоретичних і практичних досліджень з удосконалення науково-методичного забезпечення функціонування суб'єктів господарювання на мікро- та макроекономічному рівнях.

Монографія базується на матеріалах І-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта».

Монографія призначена для науковців, викладачів, аспірантів, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

Відповідальність за зміст та достовірність матеріалів несуть автори. Редакція залишає за собою право не публікувати матеріали, що не відповідають формату видання, а також істотно змінювати зміст текстів за узгодженням з автором. Думка авторів може не співпадати з думкою членів редколегії.

ISBN 978-966-659-289-0
DOI: 10.30837/978-966-659-289-0

© Колектив авторів, 2020
© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2020
© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП..... 7

РОЗДІЛ 1
ТЕНДЕНЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД

Baiba Šavriņa, Santa Sproģe-Rimša, Patrīcija Lipaja
ENTREPRENEURIAL EDUCATION TO PROMOTE THE CREATION OF OWN BUSINESS INSTEAD OF YOUTH UNEMPLOYMENT OR EMIGRATION (CASE OF LATVIA)..... 11

Sheiko Iryna, Storozhenko Oleksandra
EXPERIENCE OF EUROPEAN DIGITAL MARKET FUNCTIONING AND DIGITALIZATION IN UKRAINE..... 26

Sheiko Iryna, Storozhenko Oleksandra
UKRAINE AND EASTERN EUROPEAN COUNTRIES: PROSPECTS FOR FURTHER DEVELOPMENT AGAINST THE COVID-19 PANDEMIC..... 38

László Vértesy, Valéria Széplaki
OUTSOURCING INSURANCE RISKS AND REINSURANCE: EUROPEAN SOLUTIONS..... 48

Бабайлов В. К., Приходько Д. О.
ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ АСПЕКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ..... 56

Діденко Є. В.
ДО ПИТАННЯ ПРО ТУРИСТИЧНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ КРАЇНИ..... 66

Довгопол Н. В., Ігуменцева Н В.
СТРАТИФІКАЦІЯ ГРУПИ РИЗИКУ ЯК ІНФОРМАЦІЙНА ОСНОВА ПРОТИЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ ДЕРЖАВИ..... 81

Мурзабулатова О. В., Курденко О. В.
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ..... 90

Носова О. В., Книш А. С.
АНАЛІЗ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ..... 104

Овсюченко Ю. В., Пересада О. В.
МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМАХ..... 112

Прокопенко В. Ю., Каверіна Ю. В.
ВПЛИВ РЕЛІГІЇ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК..... 124

Степанова О. В.
МЕТОДИКА БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНОЇ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ..... 132
Шейко І. А., Курденко О. В.
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ..... 142

РОЗДІЛ 2
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

Kolupaeva I. V., David Elie GOHI
METHODOLOGICAL ASPECTS OF RISK MANAGEMENT OF ENTERPRISES... 154
Kolupaeva I. V., Tkachenko A. G.
DEFINITION OF THE CONCEPT «MECHANISM OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISE»..... 162
Геселева Н. В., Пронюк Г. В.
МОДЕЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА..... 169
Довгопол Н. В., Ігуменцева Н. В.
АВТОМАТИЗАЦІЯ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА 183
Кирій В. В., Шелефонтюк В. Р.
КОМПЛЕКСНИЙ МЕТОД ОЦІНКИ РІШЕНЬ У РЕКЛАМНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ..... 193
Кирій В. В., Шемшура В. А.
ПРОЦЕС КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ..... 206
Кисліченко А.П., Рабеах Мохаммед Рідха Салман
КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ДІАГНОСТИКИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА..... 220
Костін Ю. Д., Дергоусов В. М.
НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ..... 231
Костін Д. Ю., Шкуро Г. Л.
ЕКОНОМЕТРИЧНІ МОДЕЛІ У ВИЗНАЧЕННІ СТУПЕНЯ ПЕРЕВАГИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ФАКТОРІВ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ НА ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ..... 246
Полозова Т. В., Алзубі Лайт Абдел Карім Мохаммад
ФІНАНСОВА МОДЕЛЬ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ..... 255

Полозова Т. В., Куценко Ю. А.
ПОНЯТТЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА…….. 265
Полозова Т. В., Обеід Лара Ходор
СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА…….. 274
Полозова Т. В., Самков В. В.
ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ОБЛІКУ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСОКОЇ ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ……. 282
Пономарьов С. В.
ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОЇ СФЕРИ……... 293
Соколова Л. В., Верясова Г. М.
ВНУТРІШНЬОФІРМОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА……. 301
Соколова Л. В., Зінченко М. Е.
СПОЖИВЧІ ПЕРЕВАГИ ЯК ОБ'ЄКТ НЕЙРОМАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ……... 315
Соколова Л. В., Огородник В. А.
КОНКУРЕНТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ……. 326
Соколова Л. В., Шапошник Б. В.
НЕОДНОЗНАЧНІСТЬ ДЕФІНІЦІЇ ПОНЯТТЯ «ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА» ТА ОСНОВНА ПРОБЛЕМАТИКА ЇЇ ОЦІНКИ……..... 336
Тохтамиш Н. І., Альхьярі Амер Махмуд Алі
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЕКТІВ……. 346

РОЗДІЛ 3
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Polozova T.V., Nicola Jennifer John Elia
ENTERPRISE ECONOMIC SECURITY SYSTEM: THEORETICAL ASPECTS OF FORMATION…….. 355
Дутчак Р. Р., Дутчак В. Ф.
ЗАХИСТ ПРАВА НА ЛІКАРСЬКУ ТАЄМНИЦЮ В ДОКУМЕНТАХ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИВАТНИХ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я……. 363

Кирій В. В., Мірошниченко Д. Д.
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ НА ВИСОКОКОНКУРЕНТНОМУ РИНКУ…….. 375
Колісник О. В., Буркан Є. А.
ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА…… 383
Мурзабулатова О. В., Бабаєв Рахман
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА…….. 390
Мусієнко В. О., Іванова В. Б.
МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА…….. 397
Полозова Т. В., Абдуллаєв Акбар Ібадулла огли
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА…….. 409
Полозова Т. В., Ал-Касеасбех Ахмад Закарія Саламех
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА…… 419
Прібильнова І. Б., Вадіянц А. Р.
ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ……... 427
Солодкий В. С.
СИСТЕМА ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ ПІДПРИЄМСТВА…….. 436

Полозова Т. В.,
д.е.н, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою
Ал-Касеасбех Ахмад Закарія Саламех,
студент,
Харківський національний університет радіоелектроніки

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах господарювання інформація є складовою будь-якого бізнесу, що допомагає правильно оцінити умови бізнес-середовища, усвідомити мету і завдання майбутньої діяльності та відшукати нові шляхи та способи їх розв'язання. Вона є визначальним чинником, що характеризує рівень ризику (безпеки) підприємницької діяльності. Більш висока поінформованість (за умови, що інформація достовірна) дозволяє мінімізувати ризики та створити конкурентну перевагу.

Проблемам інформаційного забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання присвячено багато праць таких науковців, як О. І. Абакуменко, О. Я. Базілінська, І. М. Бурденко, Н. І. Гавриленко, І. В. Горшунова [1], І. А. Білоусова [2], І. О. Бланк [3], О. В. Будько [4, 5], Л. В. Гнилицька, О. І. Захаров, П. Я. Пригунов [6], Г. В. Козаченко, В. П. Пономарьов, О. М. Ляшенко [7], Р. О. Костирко [8], Я. І. Мулик [9], Л. В. Попова, І. А. Маслова [10], М. Г. Твердохліб [11], В. А. Шепелюк [12] та інші. Разом з тим, аналіз наукових публікацій дозволяє констатувати, що в сучасних розробках теорії та методології інформаційного забезпечення функціонування системи економічної безпеки існує низка невирішених питань стосовно місця та ролі обліково-аналітичної інформації як головного чинника при прийнятті рішень в сфері безпеки підприємства, які потребують подальшого розгляду.

Метою дослідження є висвітлення особливостей формування обліково-аналітичної інформації в системі забезпечення економічної безпеки підприємства.

У перекладі з латинської «інформація» – це повідомлення про будь-який факт, явище тощо, роз'яснення чого-небудь [13]. З метою забезпечення економічної безпеки бізнесу під інформацією слід розуміти певний арсенал відомостей про фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання, які є основою прийняття управлінських рішень щодо окремих аспектів його безпечного функціонування та динамічного розвитку. Центральне місце у складі інформаційного забезпечення економічної безпеки підприємства відводиться обліково-аналітичній інформації, під якою розуміють економічні відомості про осіб, факти, явища та процеси, що відбуваються у будь-якому господарюючому суб'єкті, отримані в результаті обліку, аналізу і синтезу.

Обліково-аналітична інформація є інформаційним ресурсом управління системою економічної безпеки підприємства, вона утворюється в процесі реалізації трьох функцій управління: обліку, аналізу та синтезу. При цьому облік є базою для аналізу, а результати аналізу, у свою чергу, є підставою для проведення синтезу та надання відомостей потенційному користувачеві цієї інформації [9].

Досліджуючи дану проблематику, Л. В. Попова та І. О. Маслова зазначають, що обліково-аналітична інформація в системі економічної безпеки підприємства базується на обліковій (бухгалтерській) інформації, що містить оперативні дані, а також статистичній інформації, що поряд з бухгалтерськими даними використовується для аналізу [10].

Характеристика категорії «обліково-аналітична інформація» розкривається, головним чином, через зміст понять «облікова інформація» та «аналітична інформація» (табл. 1).

Таблиця 1 – Рівні та складові формування обліково-аналітичної інформації

Рівень	Складові	Зміст складової	Основне призначення
Первинна облікова інформація	Оперативний облік	Система спостерігання, збору, реєстрації оперативних даних про господарчі факти та процеси, які здійснюються на підприємстві	Формування первинної інформації про господарчі факти
Узагальнююча облікова інформація	Фінансовий облік	Система збору, реєстрації, узагальнення та інтерпретація первинної облікової інформації в грошовому вимірі про фінансово-господарчу діяльність суб'єкта господарювання	Реєстрація господарчих фактів та складання фінансової звітності (формування узагальненої облікової інформації), як для внутрішніх так і зовнішніх користувачів
	Управлінський облік	Система накопичення, обробки та передачі інформації управлінському ланцюгу підприємства для планування та контролю виробничих процесів та оцінки можливих тенденцій розвитку в середині підприємства	Забезпечення менеджменту підприємства обліковою інформацією для користування у плануванні, контролю та прийнятті управлінських рішень
Узагальнююча аналітична інформація	Аналіз	Система накопичення, трансформування та використання фінансової та не фінансової інформації необхідної для оцінки поточного та перспективного стану підприємства	Визначення дійсного фінансово-економічного стану суб'єкта господарювання та можливих варіантів його змін під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів

Джерело: складено авторами на основі [6]

Згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, облікова інформація являє собою інформацію про стан, структуру та рух майна організації і джерела його утворення, господарські процеси та результати фінансової та виробничо-господарської діяльності організації [14].

В залежності від вимог, що висуваються до облікової інформації, вона може володіти різними комбінаціями притаманних їй властивостей і відрізнятися характерними особливостями. Зокрема в системі економічної безпеки підприємства найбільш важливим є розмежування облікової інформації

по відношенню до її відкритості та основних користувачів на інформацію фінансового обліку, яка узагальнюється у фінансовій звітності та інформацію управлінського обліку, що фіксується у внутрішній звітності підприємства (табл. 1). Такий поділ викликаний, насамперед, посиленням вимог до забезпечення збереження комерційної таємниці діяльності підприємства.

Метою надання інформації фінансового обліку у відповідності до національних стандартів бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності є забезпечення користувачів відкритою, достовірною та повною інформацією про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [14]. Ця інформація необхідна, у першу чергу, широкому колу зовнішніх користувачів для прийняття економічно обґрунтованих управлінських рішень у сфері економічної безпеки щодо співпраці з окремими контрагентами.

Дані фінансового обліку відображають ретроспективну інформацію про події та операції, які вже відбулися, тобто на які неможливо вплинути і будь-яким чином змінити їхній хід та наслідки. Однак для виключення можливості заподіяння шкоди фінансовим, матеріальним, інтелектуальним і інформаційних ресурсам суб'єкта господарювання потрібна релевантна інформація, на основі якої можна здійснювати спостереження за поточною ситуацією та передбачати наслідки фінансово-господарської діяльності в майбутньому.

Релевантною, як відомо, є майбутня (прогностична) інформація, яка може бути змінена під впливом певних управлінських рішень. Крім цього, дані управлінського обліку носять закритий характер не лише для зовнішніх користувачів інформації, але й для персоналу самого підприємства, який не має прямого відношення до вирішення тієї чи іншої проблеми, що значно підвищує її конфіденційність.

Використання принципів управлінського обліку при підготовці облікової інформації передбачає зміну функціональної спрямованості цієї інформації,

перетворюючи її з інструменту, що фіксує події та явища, на інструмент активного впливу на економічну діяльність організації з метою «запобігання негативним результатам господарської діяльності організації і виявлення внутрішньогосподарських резервів забезпечення її фінансової стійкості» [15]. Таке бачення облікової інформації вимагає визначення місця та ролі цього фактора серед інших позитивних чинників забезпечення економічної безпеки організації та його впливу на захист організації від дії руйнівних сил.

Відповідно до теорії аналізу господарської діяльності під аналітичною інформацією розуміють відомості про забезпеченість і використання ресурсів підприємства та ефективну організацію його процесів [8]. Аналітичні дані слугують основою для економічного обґрунтування тактичних та стратегічних управлінських рішень зокрема і в сфері економічної безпеки підприємства.

Формування аналітичної інформації відбувається на основі даних фінансового та управлінського обліку, а також інформації, отриманої з альтернативних джерел, серед яких найбільш розповсюдженими є:

– видання центральних та регіональних органів управління статистики України. У них наводяться середньогалузеві показники за окремими напрямами діяльності;

– періодичні офіційні видання державних органів та структур, видання Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, відомчі збірники, що містять інформацію про фінансові та економічні показники;

– офіційні сайти державних структур, комітетів та міністерств, на яких публікується річна фінансова звітність тощо.

Створення раціонального потоку обліково-аналітичної інформації в системі економічної безпеки підприємства спирається на певні принципи, серед яких основними є [6]:

– виявлення інформаційних потреб і способів найбільш ефективного їхнього задоволення;

– об'єктивність відображення процесів фінансово-господарської діяльності;

– єдність інформації, що надходить з різних джерел;

– оперативність інформації;

– підвищення коефіцієнта її достовірності.

Саме достовірність є основною якісною характеристикою обліково-аналітичної інформації, що знижує ризик впливу зовнішніх та внутрішніх загроз на економічну безпеку підприємства. При цьому інформація вважається достовірною, якщо вона не містить суттєвих помилок, є неупередженою, і користувачі можуть покластися на неї настільки, наскільки вона відображає або, як очікується, буде відображати реальний стан справ на підприємстві.

Користувачам інформації необхідно розробляти внутрішні механізми перевірки достовірності фінансової звітності потенційних партнерів чи інших контрагентів з метою: діагностування їхнього реального фінансово-господарського стану з метою недопущення виникнення загрози співпраці з потенційним банкрутом; точної оцінки їхньої фінансової надійності при здійсненні партнерських відносин; підготовки інформації для прийняття управлінських рішень стосовно співпраці з партнерами в умовах виявлених загроз та небезпек; максимально повного інформаційного забезпечення системи економічної безпеки власного підприємств [6].

Впровадження таких механізмів є одним із основних завдань аналітика з питань фінансово-економічної безпеки.

Проведені дослідження дозволяють сформулювати низку узагальнюючих положень, які розкривають зміст економічної категорії «обліково-аналітична інформація» і уточнюють її роль як суттєвого чинника у забезпеченні функціонування системи економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Обліково-аналітична інформація представляє собою економічну модель взаємозв'язку між системою економічної безпеки, інформаційним ресурсом,

якої вона є, та інформаційними процесами в середині підприємства. Обліково-аналітична інформація в системі забезпечення економічної безпеки підприємства формується в процесі реалізації трьох функцій управління: обліку, аналізу та синтезу. Створення раціонального потоку обліково-аналітичної інформації в системі забезпечення економічної безпеки підприємства спирається на певні принципи. Обліково-аналітична інформація в системі забезпечення економічної безпеки може характеризуватися різними комбінаціями притаманних їй властивостей (наприклад, релевантність, доречність, корисність тощо). Набір тих чи інших властивостей визначається специфікою отримання інформації та цілями її використання.

Перелік джерел посилання

1. Абакуменко О. І., Базілінська О. Я. , Бурденко І. М., Гавриленко Н. І., Горшунова І. В. Концептуальні засади формування фінансово-економічної безпеки: колект. монографія; ред.: С. М. Шкарлет; Черніг. нац. технол. ун-т. Ніжин: Лук'яненко В. В.: Орхідея, 2015. 440 с.

2. Білоусова І. А. Управлінський облік – інформаційна складова системи економічної безпеки підприємства: монографія. Київ: Дорадо-Друк, 2010. 432 с.

3. Бланк, И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия. Киев: Эльга, Ника-Центр, 2004. 784 с.

4. Будько О. В. Класифікація обліково-аналітичної інформації з метою інформаційного забезпечення управління сталим розвитком підприємства. *Інноваційна економіка*. 2015. № 1. С. 207-212.

5. Будько О. В. Обліково-аналітична інформація в системі інформаційного забезпечення сталого розвитку. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2019. № 3. С. 252-257.

6. Гнилицкая Л. В., Захаров А. И., Прыгунов П. Я. Теоретико-методологические и прикладные основы обеспечения экономической

безопасности субъектов хозяйственной деятельности: Монография. Киев: Дорадо-друк. 2011. 320 с.

7. Козаченко Г. В., Пономарьов В. П., Ляшенко О. М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: монографія. Київ: Лібра, 2003. 280 с.

8. Костирко Р. О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Харків: Фактор, 2007. 784 с.

9. Мулик Я. І. Формування системи обліково-аналітичного забезпечення фінансової безпеки аграрних підприємств *Ефективна економіка. 2014.* № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3416.

10. Попова Л. В., Маслова И. А. Основные теоретические принципы построения учетно-аналитической системы. *Финансовый менеджмент*. 2003. № 5. С.15-20.

11. Твердохліб М. Г. Інформаційне забезпечення менеджменту: навчальний посібник. вид. 2-ге, доп. та перероб. Київ: КНЕУ, 2006. 224 с.

12. Шепелюк В. А. Дефініції поняття «інформація» для обліково-аналітичного забезпечення в управлінні економічною безпекою підприємства. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Серія: Економічні науки*. 2017. № 1. С. 185-191.

13. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ: Укр. енцикл., 1998. 717 с.

14. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73.

15. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні. Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 року. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР). 1999. № 40. ст. 365.

Наукове видання

ЕКОНОМІЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

Колективна монографія

За загальною редакцією
доктора економічних наук, професора Т. В. Полозової

Комп'ютерна верстка
Мурзабулатова Олена Вячеславівна

Дизайн обкладинки
Іванова Вікторія Борисівна

Підп. до друку 27.11.19. Формат 60х84 1/16.
Спосіб друку – ризографія. Умов. друк. арк. 19,06.
Тираж 50 прим. Ціна договірна.

Віддруковано в типографії ФОП Андреєв К.В.
61166, Харків, вул. Богомольця, 9, кВ. 50.
Свідоцтво про державну реєстрацію
№24800170000045020 від 30.05.2003 р.
ep.zakaz@gmail.com
тел. 063-993-62-73